

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2020/21:AU12

Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft

Sammanfattning

Utskottet föreslår med anledning av motionsyrkanden ett tillkännagivande om att regeringen senast den 1 april 2022 bör återkomma med förslag på hur sekretessreglerna kan ändras för att motverka exploatering av arbetskraft och förbättra möjligheten till myndighetsamverkan i dessa frågor.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motioner som väckts med anledning av regeringens skrivelse och lägger skrivelsen till handlingarna. Utskottet hänvisar främst till pågående arbete.

Riksrevisionen har granskat statens insatser mot exploatering av arbetskraft. Resultatet av granskningen redovisas i rapporten Statens insatser mot exploatering av arbetskraft – regelverk, kontroller samt information och stöd till de drabbade. I rapporten lämnas rekommendationer till regeringen och Polismyndigheten.

I betänkandet finns två reservationer (SD, V) och ett särskilt yttrande (C).

Behandlade förslag

Skrivelse 2020/21:169 Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft.

Åtta yrkanden i tre följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft	5
Ändrade sekretessregler för att motverka exploatering av arbetskraft	15
Reservationer	17
1. Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft, punkt 1 (SD)	17
2. Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft, punkt 1 (V)	18
Särskilt yttrande	20
Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft, punkt 1 (C)	20
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	21
Skrivelsen	21
Följdmotionerna	21

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:4012 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkandena 2 och 3 samt

2020/21:4020 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkandena 1–4 och

lägger skrivelse 2020/21:169 till handlingarna.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (V)

2. Ändrade sekretessregler för att motverka exploatering av arbetskraft

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen senast den 1 april 2022 bör återkomma med förslag på hur sekretessreglerna kan ändras för att motverka exploatering av arbetskraft och förbättra möjligheten till myndighetssamverkan i dessa frågor och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:4023 av Mats Green m.fl. (M, KD) och

bifaller delvis motion

2020/21:4020 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 5.

Stockholm den 3 juni 2021

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Anna Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Johansson (S), Arman Teimouri (L), Mats Green (M), Saila Quicklund (M), Magnus Persson (SD), Helén Pettersson (S), Josefin Malmqvist (M), Ludvig Aspling (SD), Johan Andersson (S), Michael Anefur (KD), Serkan Köse (S), Ann-Christine From Utterstedt (SD), Leila Ali-Elmi (MP), Malin Danielsson (L), Johanna Haraldsson (S), Alireza Akhondi (C) och Ciczie Weidby (V).

Redogörelse för ärendet

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2020/21:169 Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft och tre motioner som har väckts med anledning av skrivelsen. Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Enligt riksdagsordningen ska Riksrevisionen lämna sina granskningsrapporter över effektivitetsrevisionen till riksdagen. Riksdagen ska överlämna rapporterna till regeringen, som sedan ska återkomma i en skrivelse till riksdagen med en redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtagit eller avser att vidta med anledning av iakttagelserna i rapporterna.

Riksrevisionen överlämnade i november 2020 granskningsrapporten Statens insatser mot exploatering av arbetskraft – regelverk, kontroller samt information och stöd till de drabbade (RiR 2020:27) till riksdagen. I januari 2021 informerade företrädare för Riksrevisionen utskottet om granskningsrapporten, och i april 2021 överlämnade regeringen skrivelse 2020/21:169 till riksdagen.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om insatser mot exploatering av arbetskraft och lägger skrivelsen till handlingarna. Utskottet hänvisar främst till pågående arbete.

Jämför reservation 1 (SD) och 2 (V) samt det särskilda yttrandet (C).

Riksrevisionens granskning

Riksrevisionen har granskat statens insatser mot exploatering av arbetskraft. Resultatet av granskningen redovisas i rapporten Statens insatser mot exploatering av arbetskraft – regelverk, kontroller samt information och stöd till de drabbade (RiR 2020:27).

Bakgrund och metod

Riksrevisionen konstaterar inledningsvis att enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna har varje arbetstagare rätt till hälsosamma, säkra och värdiga arbetsförhållanden. Under senare år har det dock uppmärksamats allt fler fall av arbetstagare som har arbetat i Sverige under mycket dåliga förhållanden. Det kan handla om arbete till låg eller utebliven lön, mycket långa arbetsdagar, farlig arbetsmiljö eller dåliga boendeförhållanden. Riksrevisionen påpekar att Sveriges arbete mot människohandel för arbetskraftsexploatering i flera sammanhang kritiserats utifrån svagheter när det handlar om att identifiera offer, ge dem skydd och stöd samt att fälla förövarna. Att arbetskraftsexploatering verkar vara ett problem som ökar i samhället är givetvis skadligt för de som drabbas och innebär en kränkning av de mänskliga rättigheterna, men det finns enligt Riksrevisionen även en påverkan på större delar av arbetsmarknaden om dåliga arbetsvillkor blir ett permanent inslag. I förlängningen medför det att företag som erbjuder goda arbetsvillkor slås ut på grund av att de inte kan konkurrera med samma låga priser.

Enligt Riksrevisionen finns det indikationer på att myndigheternas insatser inte kan motverka problemen på ett effektivt sätt; t.ex. har föreslagna åtgärder på området inte genomförts. Sammantaget ger det Riksrevisionen skäl att granska om regeringen och de ansvariga myndigheterna arbetar på ett effektivt sätt för att motverka arbetskraftsexploatering. För att besvara den övergripande revisionsfrågan ställs följande delfrågor:

1. Ger regelverket förutsättningar för att förebygga och motverka att arbetstagare utsätts för arbetskraftsexploatering?
2. Fungerar myndigheternas kontroller för att ingripa mot arbetsgivare som utsätter arbetstagare för arbetskraftsexploatering?
3. Finns det målgruppsanpassad information till utländska arbetstagare om rättigheter och skyldigheter på svensk arbetsmarknad och vart man kan vända sig om man blir utnyttjad?
4. Finns det förutsättningar för att erbjuda skydd och stöd till dem som blivit utsatta för arbetskraftsexploatering?

Granskningen baseras på intervjuer, enkäter och dokumentstudier. Intervjuer har genomförts med företrädare för myndigheter, Regeringskansliet, civilsamhället och andra berörda aktörer. En enkät har gått ut till arbetsmiljöinspektörer som deltar i myndighetsgemensamma kontroller. En andra enkät har gått ut till ett antal fackförbund inom LO-kollektivet. När det gäller dokumentstudier har Riksrevisionen tagit del av regelverk och styrdokument såsom myndighetsinstruktioner och regleringsbrev. Riksrevisionen har även gått igenom ett antal utredningar, forskningsrapporter och annan litteratur inom området.

Iakttagelser och rekommendationer

Riksrevisionen anser att det finns stora utmaningar när det gäller det regelverk som ska motverka arbetskraftsexploatering. Riksrevisionen gör bl.a. iakttagelsen att regelverket inte ger ett tillräckligt skydd mot missförhållanden som kan leda till arbetskraftsexploatering. Det handlar framför allt om missförhållanden som rör lön och boendestandard och att arbetstagare kan hamna i skuld om de betalat arbetsgivaren för sin anställning. Den arbetstagare som kräver bättre villkor av sin arbetsgivare riskerar även utvisning, eftersom uppehållstillståndet i vissa fall är knutet till att arbetstagaren behåller sin anställning.

Vidare konstateras det i granskningen att det straffrättsliga skyddet förvisso har skärpts genom att ett nytt brott, människoexploatering, 2018 fördes in i brottsbalken, men att detta än så länge bara lett till en fällande dom. Riksrevisionen gör bedömningen att i dagsläget är risken närmast obefintlig att bli straffad för människoexploatering eller människohandel för den arbetsgivare som utnyttjar arbetskraft.

När det gäller frågan om att ingripa mot arbetsgivare som utsätter arbetstagare för arbetskraftsexploatering anser Riksrevisionen att myndigheterna till viss del saknar det mandat som skulle behövas. Det finns också brister i utbildningen av de anställda och genomförandet av kontrollerna, vilket är bidragande orsaker till att så få offer för arbetskraftsexploatering identifieras. Riksrevisionen gör bl.a. iakttagelsen att de myndighetsgemensamma kontrollerna har svårt att komma åt arbetskraftsexploatering. Det beror enligt Riksrevisionen på att myndigheterna inte har mandat att granska merparten av de missförhållanden som kan

innebära arbetskraftsexploatering. Det beror också på att regionkoordinatorerna, som har brottsofferperspektivet i inspektionerna, sällan deltar i inspektionerna. Slutligen är det svårt att få den som är utsatt att våga prata med myndigheterna vid inspektionstillfället.

Vidare anser Riksrevisionen att det finns brister när det gäller brottsofferperspektivet i polisens arbetsplatsinspektioner. Trots uppenbara risker för att individer som polisen stöter på under kontroller har blivit utsatta för arbetskraftsexploatering saknar vissa gränspoliser utbildning om människohandel. Dessutom lämnar gränspolisen sällan vidare ärenden till de grupper som arbetar mot människohandel i regionerna.

Arbetsstarorganisationerna uppger för Riksrevisionen att det är svårt att bevaka arbetsvillkoren i branscher där exploatering ofta förekommer. Till stor del hänger detta samman med svårigheterna att få utländska arbetstagare att gå med i ett fackförbund i Sverige.

När det gäller frågan om målgruppsanpassad information om arbetsvillkor i Sverige anser Riksrevisionen att den är svår att tillgodogöra sig och att den saknar väsentlig information om rättigheter. Riksrevisionen gör bl.a. iakttagelsen att Svenska institutets webbplats Working in Sweden inte har utsatta arbetstagare som målgrupp och att det inte pågår någon utveckling av webbplatsen. Vidare konstaterar Riksrevisionen att ingen av de granskade myndigheter har lättillgänglig information om vilka rättigheter man har som utländsk arbetstagare i Sverige. Det saknas också information om vart man kan vända sig för stöd om man utsätts för arbetskraftsexploatering. Riksrevisionen gör också iakttagelsen att Migrationsverkets informationsblad i samband med ansökan om arbetstillstånd i många fall enbart är tillgängligt på svenska och engelska. Informationsbladet innehåller inte heller någon information om utländska arbetstagares rättigheter i Sverige.

När det gäller förutsättningar för att erbjuda skydd och stöd till dem som blivit utsatta för arbetskraftsexploatering konstaterar Riksrevisionen att stöd- och skyddsprocessen för personer som är utsatta för människohandel har ett fokus på offer för sexuell exploatering. Vidare gör Riksrevisionen iakttagelsen att offer för arbetskraftsexploatering kan vara svåra att identifiera, bl.a. därför att de ofta själva inte ser sig som brottsoffer eller inte vill ge sig till känna för myndigheterna. Av den anledningen är det angeläget att offer för arbetskraftsexploatering kan beviljas betänketid för att fundera på om de vill delta i en rättsprocess. Det finns inga uppgifter om hur många offer för arbetskraftsexploatering som har beviljats tillfälliga uppehållstillstånd.

I Sverige, konstaterar Riksrevisionen, är det endast förundersökningsledare, dvs. polis eller åklagare, som kan ansöka om betänketid. Kraven på att en förundersökning ska vara inledd kan vara ett hinder för att öka antalet rättsprocesser i fråga om arbetskraftsexploatering.

Slutligen gör Riksrevisionen iakttagelsen att rutiner för återvändande till hemlandet finns men att dessa utnyttjas mycket sällan; ingen person som utsatts för arbetskraftsexploatering deltog i återvändandeprogrammet 2019 och endast en person deltog 2018.

Sammantaget leder Riksrevisionens iakttagelser till den övergripande slutsatsen att det finns stora brister i de statliga insatserna för att motverka exploatering av arbetskraft. Bristerna beror framför allt på att regeringen inte har gett myndigheterna på området mandat och tydliga uppdrag för att motverka problemet.

Riksrevisionen lämnar följande rekommendationer till regeringen:

- Ta ett helhetsgrepp för att motverka arbetskraftsexploatering genom att:
 - ge myndigheterna på området tydliga uppdrag och mandat för att kunna genomföra åtgärder mot problemet
 - ta fram en handlingsplan för att samla åtgärderna och möjliggöra uppföljning
 - ge Arbetsmiljöverket i uppdrag att samordna arbetet.
- Se till att lämpliga myndigheter tar fram:
 - information som är tillgänglig för alla riskgrupper om arbetstagares rättigheter och skyldigheter. Det behöver också finnas information om vart man kan vända sig och hur man kan få hjälp och stöd om man är utsatt för arbetskraftsexploatering
 - en process för skydd och stöd som är anpassad till offer för arbetskraftsexploatering.
- Utred följande områden:
 - hur riskgrupper för arbetskraftsexploatering kan få bättre möjligheter att utkräva en avtalad eller inestående lön
 - hur krav på boendestandard och kostnad kan ställas på arbetsgivare när en anställd erbjuds boende som en del av anställningen
 - om myndigheterna bör utöva tillsyn över arbetsvillkor för utländsk arbetskraft i branscher med ökad risk för arbetskraftsexploatering.

Riksrevisionen lämnar en rekommendation till Polismyndigheten om att säkerställa att alla som jobbar med arbetsplatsinspektioner får utbildning om arbetskraftsexploatering och att det finns rutiner för hur potentiella offer ska hanteras.

Skrivelsen

I skrivelse 2020/21:169 Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft redovisar regeringen sin bedömning och sina åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser. Regeringen framhåller inledningsvis att arbetskraftsexploatering fortfarande är utbrett, trots insatser för att motverka detta allvarliga samhällsproblem. Regeringen instämmer dock inte i Riksrevisionens slutsats att myndigheternas uppdrag och mandat är den huvudsakliga anledningen till att staten trots insatser har svårt att helt komma tillrätta med problemet.

Regeringen anför bl.a. att en effektiv samverkan mellan myndigheterna är central för att motverka att människor utnyttjas på svensk arbetsmarknad. Och

myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet har enligt regeringen gett goda resultat. Det uppdrag som myndigheterna hade under perioden 2018–2020 har varit inriktat på att utveckla metoder för myndighetsgemensam kontroll. Arbetet försvårades delvis av den pandemi som drabbade Sverige under 2020 och det finns anledning att förvänta sig en fortsatt positiv utveckling av samverkans generella effektivitet och resultat. Även myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet har enligt regeringen gett goda resultat.

Regeringen noterar Riksrevisionens bedömning att det är nödvändigt att på längre sikt se över hur myndigheterna kan få en mer aktiv roll i att säkerställa att de mest utsatta utländska arbetstagarna har acceptabla arbetsvillkor. Regeringen bedömer, liksom Riksrevisionen, att det skulle innebära en förskjutning av myndigheternas roll i förhållande till arbetsmarknadens parter att ge en myndighet mandat att kontrollera löner och anställningsavtal. Till skillnad från Riksrevisionen gör regeringen dock bedömningen att statens insatser bör förstärkas utan att förändra dessa grundläggande förhållanden, exempelvis genom förbättrad myndighetssamverkan.

När det gäller den nuvarande handlingsplanen mot prostitution och människohandel håller regeringen inte med Riksrevisionen om att den inte är tillräcklig. Även om det inte kan uteslutas att separata handlingsplaner för de olika formerna av exploatering eller människohandel skulle kunna ha fördelar, är det enligt regeringen viktigt att arbetet hålls ihop.

Regeringen instämmer delvis i Riksrevisionens iakttagelse att det finns vissa brister i det regelverk som ska motverka att arbetskraftsexploatering uppstår, samt att arbetsgivare som exploaterar arbetskraft löper liten risk att straffas för det. Regeringen ser flera förklaringar till att få lagförs för människohandel och människoexploatering. Det rör sig i många fall om förhållanden som kräver aktiva insatser från kontrollmyndigheter och rättsvårdande myndigheter eftersom de som utsätts inte sällan av olika anledningar är ovilliga att anmäla misstänkta brott.

Regeringen anser att de problem som finns med få lagföringar och andra konsekvenser av överträdelse främst behöver åtgärdas genom bättre kunskap och samverkan mellan de myndigheter som arbetar operativt med den här typen av ärenden.

Regeringen instämmer i de iakttagelser Riksrevisionen gör i fråga om brister i informationen om bl.a. vilka rättigheter man har som utländsk arbetstagare i Sverige.

När det gäller förutsättningar för att erbjuda skydd och stöd till dem som blivit utsatta för arbetskraftsexploatering instämmer regeringen delvis i Riksrevisionens iakttagelse att det finns ett fokus på offer för sexuell exploatering. Svenska myndigheter var enligt regeringen tidiga med arbetet mot människohandel för sexuell exploatering och har en stor kunskap inom det området. Regeringen konstaterar att Jämställdhetsmyndigheten har ett nationellt uppdrag att samordna arbetet mot alla former av människohandel i Sverige.

Enligt regeringen är exploatering av arbetskraft ett ökande samhällsproblem, varför det blir allt mer angeläget att de processer för skydd och stöd som finns är anpassade för de personer som har behov av dem. Samtidigt finns det enligt regeringen skäl som talar för att arbetet mot människohandel och människoexploatering för alla ändamål bör hållas ihop.

När det gäller åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser anför regeringen i fråga om myndigheternas uppdrag och mandat att ambitionsnivån för samverkan mot arbetslivskriminalitet har höjts och regeringen har avsatt permanenta medel för ändamålet. Myndighetssamverkan motverkar enligt regeringen fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet och ger myndigheterna förutsättningar att upptäcka och motverka människohandel och människoexploatering. Regeringen gav i januari 2021 förnyade uppdrag till de deltagande myndigheterna och uppdrag till Arbetsmiljöverket att samordna arbetet (A2021/00085). Regeringen anför bl.a. att myndigheterna ska återkomma med förslag om hur utbildning av anställda kan organiseras, såväl nationellt som regionalt, inom ramen för samverkan. Myndigheterna ska också återkomma med förslag på hur samrådet med arbetsmarknadens parter kan utvecklas och hur arbetet eventuellt kan samordnas med annan myndighetssamverkan.

Regeringen anser att det är viktigt att de samverkande myndigheterna kan utbyta den information som krävs för en effektiv och ändamålsenlig kontrollverksamhet. En ökad informationsdelning måste alltid vägas mot den personliga integriteten. Regeringen avser att se över de behov av förändringar av regelverket för offentlighet och sekretess som kan krävas för att möjliggöra en förbättrad myndighetssamverkan.

Regeringen avser inom ramen för myndighetsstyrningen för kommande år att närmare precisera inriktningen och formerna för samverkan utifrån den återrapportering som regeringen får från myndigheterna. I det arbetet kommer Riksrevisionens granskning att utgöra ett viktigt underlag.

Regeringen uppmärksammar att arbetsmiljöstrategin för 2021–2025 lyfter fram en arbetsmarknad utan brott och fusk som ett av strategins fyra huvudsakliga delområden. Regeringen uppger att Arbetsmiljöverket har fått i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för att genomföra strategin inom sitt område.

När det gäller regelverk som ska motverka arbetskraftsexploatering hänvisar regeringen till att en särskild utredare (dir. 2020:8 och 2020:69) ska kartlägga förekomsten av handel med uppehållstillstånd för arbete och överväga olika åtgärder för att motverka utnyttjande av arbetskraftsinvandrare. Utredaren ska även lämna förslag om skärpta straff för arbetsgivare som utnyttjar systemet för arbetskraftsinvandring och skadestånd till arbetstagare. Den 2 februari 2021 överlämnade Utredningen för arbetskraftsinvandring delbetänkandet Ett förbättrat system för arbetskraftsinvandring (SOU 2021:5) som innehåller förslag om utökade kontroller av arbetskraftsinvandrades villkor. Övriga delar av uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2021.

När det gäller information till utländska arbetstagare och processen för skydd och stöd hänvisar regeringen till att en särskild utredare har fått i uppdrag att analysera om det finns skäl att stärka skyddet för offer för människohandel genom att ta ställning till om ytterligare myndighetsaktörer ska kunna ansöka om uppehållstillstånd för betänketid (dir. 2020:44). Regeringen inväntar redovisningen av uppdraget, som ska göras senast den 30 juni 2021.

Regeringen anser att Riksrevisionens rapport i och med skrivelsen är slutbehandlad.

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:4020 anser Magnus Persson m.fl. (SD) att de brister och den problematik som framkommer i Riksrevisionens granskning har funnits länge och att regeringen vid det här laget borde ha haft konkreta förslag på bordet. Det finns ett antal åtgärder som motionärerna anser vara extra viktiga. Till att börja med bör det utses en myndighet som har en samordnande roll i det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetskraftsexploatering (yrkande 1). Vidare bör en av samverkansmyndigheterna ges i uppdrag att kartlägga arbetskraftsexploaterings omfattning (yrkande 2). I motionen föreslås det också att samtliga myndigheter som deltar i samarbetet mot arbetskraftsexploatering ska ges i uppdrag att motverka arbetskraftsexploatering (yrkande 4). Motionärerna påpekar att t.ex. Arbetsmiljöverket inte har fått något uttalat uppdrag från regeringen att motverka människohandel och människoexploatering. Motionärerna vill att regeringen ska se till att det i lag framgår tydligt att det är otillåtet att ta betalt för en anställning eller kräva tillbaka lön från en arbetstagare (yrkande 3).

I kommittémotion 2020/21:4012 anser Ali Esbati m.fl. (V) att regeringen bör se till att lämpliga myndigheter tar fram en process för skydd och stöd som är anpassad till offer för arbetskraftsexploatering (yrkande 2). Enligt motionärerna saknas en sådan process i dag. Enligt motionärerna bör det också utredas hur riskgrupper för arbetskraftsexploatering i praktiken kan få bättre möjligheter att utkräva en avtalad eller innestående lön, hur krav på boendestandard och kostnad kan ställas på arbetsgivare när en anställd erbjuds boende som en del av anställningen samt om myndigheterna bör utöva tillsyn över arbetsvillkor för utländsk arbetskraft i branscher med ökad risk för arbetskraftsexploatering (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Utskottet måste inledningsvis konstatera att arbetskraftsexploatering trots statens insatser är ett allvarligt samhällsproblem. Utvecklingen är oroande när det gäller fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet. Utskottet ser med stort allvar på detta och välkomnar därför att regeringens arbetsmiljöstrategi för 2021–2025 också lyfter fram en arbetsmarknad utan

brott och fusk som ett av strategins fyra huvudsakliga delområden (skr. 2020/21:92).

Liksom regeringen anser utskottet att en väl fungerande samverkan dels mellan relevanta myndigheter, dels mellan myndigheter och arbetsmarknadens parter är viktig för att motverka att människor utnyttjas på svensk arbetsmarknad. Utifrån resultatredovisningen i budgetpropositionen för 2021 kan utskottet också konstatera att myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet har gett resultat, även om arbetet delvis har försvärats av den pågående pandemin.

Utskottet noterar att Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten och Skatteverket under perioden 2018–2020 haft i uppdrag att utveckla ändamålsenliga och effektiva metoder för myndighetsgemensamma kontroller. Utskottet noterar att regeringen i januari 2021 gav förnyade uppdrag till de deltagande myndigheterna och gav Arbetsmiljöverket i uppdrag att samordna arbetet (A2021/00085). I samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2021 godkände riksdagen regeringens förslag om permanenta medel för ändamålet. Arbetsmiljöverket ges därmed stärkta möjligheter att tillsammans med andra myndigheter arbeta fokuserat och gemensamt för att fortsätta stävja fusk, regelöverträdelser och brottslighet på svensk arbetsmarknad. Utskottet noterar att de myndigheter som ingår i myndighetssamverkan har fått i uppdrag att återkomma med förslag på hur samrådet med arbetsmarknadens parter kan utvecklas och hur arbetet eventuellt kan samordnas med annan myndighetssamverkan.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2020/21:4020 yrkande 1 att regeringen ska utse en myndighet som har en samordnande roll i arbetet mot arbetskraftsexploatering. Detta är också något som Riksrevisionen rekommenderar och pekar ut Arbetsmiljöverket för uppgiften. Utskottet delar givetvis den grundläggande positiva synen på myndighetssamverkan, men är tveksamt till att peka ut en myndighet som ska samordna allt arbete mot arbetskraftsexploatering, dvs. inte bara de myndighetsgemensamma kontrollerna. Utskottet anser att olika myndigheters verksamheter bidrar på olika sätt när det gäller att bekämpa brottslighet och därför bör inriktningen på arbetet avgöra vilken myndighet som har det övergripandet ansvaret. Utskottet konstaterar att Jämställdhetsmyndigheten har ett nationellt uppdrag att samordna arbetet mot alla former av människohandel i Sverige. När det gäller de myndighetsgemensamma kontrollerna för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet har utskottet dock ingen annan uppfattning än att Arbetsmiljöverket även fortsättningsvis bör vara den samordnande myndigheten.

Vidare när det gäller myndighetssamverkan föreslår Sverigedemokraterna i yrkande 4 att samtliga myndigheter som deltar i samarbetet mot arbetskraftsexploatering ska ges i uppdrag att motverka arbetskraftsexploatering. Partiet påpekar med hänvisning till granskningen att t.ex. Arbetsmiljöverket inte har fått något uttalat uppdrag från regeringen att

motverka människohandel och människoexploatering. Utskottet vill framhålla att Arbetsmiljöverket och Myndigheten för arbetsmiljökunskap har en särskild roll inom arbetsmiljöområdet. Av den anledningen har regeringen beslutat att ge dessa myndigheter i uppdrag att ta fram åtgärdsplaner för den ovan nämnda arbetsmiljöstrategin för 2021–2025, bl.a. för delområdet en arbetsmarknad utan brott och fusk. Dessutom anser utskottet att åtgärder och styrning för att underlätta samverkan inte nödvändigtvis behöver bestå av att myndigheters uppgifter förändras. Under 2021 har myndigheterna fått i uppdrag (A2021/00085) att intensifiera arbetet och återkomma med förslag på hur en varaktig samverkan kan organiseras. Utskottet noterar att regeringen inom ramen för myndighetsstyrningen för kommande år avser att närmare precisera inriktningen och formerna för samverkan. Utskottet utgår från att regeringen kontinuerligt överväger behovet av att lämna särskilda uppdrag och i övrigt styra myndigheterna, med målsättningen att ingen ska utnyttjas på svensk arbetsmarknad. I det arbetet anser utskottet att Riksrevisionens granskning utgör ett viktigt underlag. Utskottet kommer att fortsätta att följa utvecklingen på området och ser i dagsläget inget behov av att föreslå något initiativ från riksdagens sida.

När det gäller arbetskraftsexploaterings omfattning delar utskottet visserligen Sverigedemokraternas ambition att den bör kartläggas enligt motionens yrkande 2. Samtidigt måste utskottet konstatera att det är en stor utmaning att göra en sådan kartläggning på ett ändamålsenligt sätt. Till sin natur är kriminell verksamhet sådan att de som ansvarar för verksamheten aktivt vill dölja den för samhället, vilket skapar särskilda utmaningar när det gäller statistik och mörkertal. Detta är också något som påtalas i Riksrevisionens granskning. Med dessa förbehåll sätter utskottet ändå sin tilltro till att myndigheterna i och med de förstärkta satsningarna för att motverka arbetslivskriminalitet som redovisats ovan ger förbättrade förutsättningar att också upptäcka och kartlägga brottslighet på arbetsmarknaden. Utskottet anser vidare att den inriktning som regeringen anger i skrivelsen med anledning av Riksrevisionens rapport skapar förutsättningar för en effektiv myndighetssamverkan och ökad kunskap hos de som arbetar operativt i de aktuella miljöerna. Utskottet ser alltså inget skäl för riksdagen att rikta något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkandet.

Sverigedemokraterna föreslår vidare i yrkande 3 att det i lag tydligt ska framgå att det är otillåtet att ta betalt för en anställning eller kräva tillbaka lön från en arbetstagarare. Vänsterpartiet är i kommittémotion 2020/21:4012 yrkande 3 inne på delvis samma problematik när partiet vill utreda bl.a. hur riskgrupper för arbetskraftsexploatering i praktiken kan få bättre möjligheter att utkräva en avtalad eller innestående lön. Vänsterpartiet vill också att regeringen ska låta utreda hur krav på boendestandard och kostnad kan ställas på arbetsgivare när en anställd erbjuds boende som en del av anställningen. De förhållanden som Riksrevisionens granskning visar på anser utskottet är

oacceptabla, t.ex. fall där utländska arbetare har betalat för att arbetsgivaren ska erbjuda dem arbete i Sverige.

Utskottet kan konstatera att dessa förhållanden kan vara såväl beståndsdelar i som indikationer på människohandel eller människoexploatering, för vilka det finns ett starkt straffrättsligt skydd. Utskottet instämmer ändå i Riksrevisionens iakttagelse att det finns vissa brister i det regelverk som ska motverka att arbetskraftsexploatering uppstår samt att arbetsgivare som exploaterar arbetskraft löper liten risk att straffas för det. Det är därför välkommet att delar av regelverket för närvarande är under utredning.

En särskild utredare ska kartlägga förekomsten av handel med uppehållstillstånd för arbete och överväga olika åtgärder för att motverka utnyttjande av arbetskraftsinvandrare (dir. 2020:8 och 2020:69). Utredaren ska även lämna förslag om skärpta straff för arbetsgivare som utnyttjar systemet för arbetskraftsinvandring och skadestånd till arbetstagare. I delbetänkandet Ett förbättrat system för arbetskraftsinvandring lämnas förslag om utökade kontroller av arbetskraftsinvandrares villkor (SOU 2021:5). Övriga delar av uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2021. Utskottet följer utvecklingen på området med stort intresse och vill avvakta resultatet och beredningen av det pågående utredningsarbetet innan ytterligare åtgärder övervägs.

Vänsterpartiet har genom yrkande 3 i kommittémotion 2020/21:4012 också förslag om att regeringen ska låta utreda om myndigheterna bör utöva tillsyn över arbetsvillkor för utländsk arbetskraft i branscher med ökad risk för arbetskraftsexploatering. När det gäller frågan om myndigheterna bör få en mer aktiv roll i fråga om tillsyn av arbetsvillkor, tex. att kontrollera löner och anställningsavtal, delar utskottet regeringens bedömning att detta skulle innebära en förskjutning av myndigheternas roll i förhållande till arbetsmarknadens parter. Utskottet anser att statens insatser bör förstärkas, exempelvis genom förbättrad myndighetssamverkan, utan att ändra dessa grundläggande förhållanden. Utskottet är alltså inte berett att ta initiativ till åtgärder med anledning av Vänsterpartiets yrkande i denna del.

Vänsterpartiet anser genom yrkande 2 att regeringen behöver göra mer för att se till att lämpliga myndigheter tar fram en process för skydd och stöd som är anpassad till offer för arbetskraftsexploatering. Som utskottet konstaterar ovan är exploatering av arbetskraft ett ökande samhällsproblem och det är angeläget att de processer för skydd och stöd som finns är anpassade för de personer som har behoven.

Utskottet noterar att Jämställdhetsmyndigheten har tagit fram skriften Manual vid misstanke om människohandel, där processen för skydd och stöd uttrycks. Manualen ger en helhetsbild av det stöd och skydd som erbjuds oavsett ändamål, ger stöd och praktisk vägledning till yrkesverksamma som kan komma i kontakt med personer som utsatts för människohandel och tydliggör vilket ansvar olika myndigheter har i stödprocessen.

Utskottet instämmer delvis i Riksrevisionens iakttagelse att stöd- och skyddsprocessen för personer som är utsatta för människohandel har ett fokus

på offer för sexuell exploatering. Utskottet förutsätter att Jämställdhetsmyndigheten, som har uppdraget att samordna arbetet mot alla former av människohandel, ser till att processen kontinuerligt uppdateras, och gemensamt med de myndigheter som har operativt ansvar för att identifiera och ge stöd till offer för människohandel ser till att den svarar mot de behov som finns.

Vidare välkomnar utskottet att en särskild utredare har fått i uppdrag att analysera om det finns skäl att stärka skyddet för offer för människohandel genom att ta ställning till om ytterligare myndighetsaktörer ska kunna ansöka om uppehållstillstånd för betänketid (dir 2020:44). Utskottet anser att det är angeläget att offer för människohandel erbjuds nödvändigt stöd för att kunna återhämta sig och återgå till ett normalt liv. En återhämtningsperiod kan också vara nödvändig för att offer för människohandel ska kunna och vilja delta i förundersökning och rättegång. Utskottet vill även på detta område avvakta regeringens arbete innan ytterligare åtgärder övervägs.

Sammantaget föreslår utskottet att riksdagen avslår motionsyrkandena och lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Ändrade sekretessregler för att motverka exploatering av arbetskraft

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen senast den 1 april 2022 bör återkomma med förslag på hur sekretessreglerna kan ändras för att motverka exploatering av arbetskraft och förbättra möjligheten till myndighetssamverkan i dessa frågor och tillkännager detta för regeringen.

Motionerna

Mats Green m.fl. (M, KD) är i kommittémotion 2020/21:4023 kritiska till att regeringen i sin skrivelse talar varmt om mer samverkan för att motverka exploatering av arbetskraft men inte gör tillräckligt för att undanröja hinder för samverkan, t.ex. när det gäller sekretessen myndigheter emellan. Motionärerna anser därför att regeringen skyndsamt bör tillsätta en utredning för att myndigheterna inom ramen för arbetet med myndighetsgemensamma kontroller ska kunna delge varandra relevant information, bl.a. om adresser till arbetsställen och om huruvida företagare på ett arbetsställe är mottagare av arbetsmarknadspolitiska stöd. Motionärerna anser att regeringen senast den 1 april 2022 bör återkomma med förslag på hur sekretessreglerna kan ändras för att motverka exploatering av arbetskraft och förbättra möjligheten till myndighetssamverkan i dessa frågor.

I kommittémotion 2020/21:4020 uppmärksammar Magnus Persson m.fl. (SD) att det i Riksrevisionens granskning framkommer att de samverkande myndigheterna upplever att sekretesslagstiftningen begränsar möjligheten att utföra de gemensamma kontrollerna mot arbetslivskriminalitet. För att underlätta myndighetsgemensamma kontroller behövs det enligt motionärerna införas ändamålsenliga sekretessbrytande regler mellan myndigheter (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet framhållit ovan är myndighetssamverkan en viktig del i arbetet med att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet. En god samverkan mellan berörda myndigheter är avgörande för ett effektivt resultat och utnyttjande av myndigheters resurser. Liksom motionärerna anser utskottet att det är viktigt att de samverkande myndigheterna kan utbyta den information som krävs för en effektiv och ändamålsenlig kontrollverksamhet.

Regeringen anför i skrivelsen att den avser att se över regelverket om offentlighet och sekretess. Utskottet menar att allmänna utfästelser som dessa inte är tillräckligt. Utskottet anser att Riksrevisionens kritik måste tas på allvar och att konkreta åtgärder behövs för att de hinder för samverkan som finns tas bort. Det gäller inte minst sekretessen mellan myndigheterna. I promemorian Myndigheter i samverkan mot arbetslivskriminalitet föreslås att sekretessen utreds (Ds 2021:1). Utskottet instämmer i förslaget att regeringen skyndsamt bör tillsätta en utredning för att identifiera det ur juridisk synvinkel lämpligaste sättet att möjliggöra för samtliga eller en delmängd av de samverkande myndigheterna att inom ramen för arbetet med myndighetsgemensamma kontroller kunna delge varandra information.

Mot denna bakgrund anser utskottet att regeringen senast den 1 april 2022 bör återkomma med förslag på hur sekretessreglerna kan ändras för att motverka exploatering av arbetskraft och förbättra möjligheten till myndighetssamverkan i dessa frågor. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen. Därmed bör motion 2020/21:4023 bifallas och motion 2020/21:4020 yrkande 5 delvis bifallas.

Reservationer

1. Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft, punkt 1 (SD)

av Magnus Persson (SD), Ludvig Aspling (SD) och Ann-Christine From Utterstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:4020 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkandena 1–4,
avslår motion
2020/21:4012 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkandena 2 och 3 samt
lägger skrivelse 2020/21:169 till handlingarna.

Ställningstagande

Exploateringen av arbetskraft är ett allvarligt samhällsproblem som ökar. Utnyttjandet drabbar främst utländsk arbetskraft och innebär att arbetstagaren får låg eller ingen lön, långa arbetsdagar, farlig arbetsmiljö och dåliga boendeförhållanden. Exploateringen riskerar att ge följdverkningar för övriga delar av arbetsmarknaden genom att laglydiga företag konkurreras ut.

Riksrevisionens granskning visar att det finns stora brister, främst på grund av att regeringen inte har gett myndigheterna mandat och tydliga uppdrag för att motverka problemet. Bristerna finns i alla delar av systemet: i regelverk, kontroller, information och stöd till brottsoffer. De problem och brister som framkommer i granskningen har funnits under flera år, utan att någon regering har förmått presentera några kraftfulla åtgärder på området.

Vi anser att det måste tas ett helhetsgrepp och att regeringen därför bör utse en myndighet som har en samordnande roll i arbetet mot arbetskraftsexploatering. Här verkar varken utskottet eller regeringen inse att den oklara ansvarsfördelningen medför risk för dubbelarbete eller att viktiga frågor inte hanteras alls. Det är också angeläget att regeringen initierar insatser som är direkt avsedda att motverka arbetskraftsexploatering; området har idag bakats in i ärenden om människohandel och människoexploatering. I sin granskning konstaterar Riksrevisionen att arbetet mot människohandel sorterar under mäns våld mot kvinnor i Jämställdhetsmyndighetens arbete, vilket innebär att arbetet mot arbetskraftsexploatering inte får tillräckligt med resurser och utrymme. Detta förhållande verkar utskottet inte heller ägna någon uppmärksamhet åt.

Regeringen bör också skyndsamt ge en av samverkansmyndigheterna i uppdrag att kartlägga arbetskraftsexploateringens omfattning. I dagsläget har ingen myndighet i uppdrag att kartlägga hur utbrett problemet är, trots att det finns många riskgrupper och många vittnesmål från både myndigheter och enskilda. I sammanhanget vill vi också uppmärksamma, liksom Riksrevisionen gör i sin granskning, att en del myndigheter som deltar i det myndighetsgemensamma arbetet, t.ex. Arbetsmiljöverket och Skatteverket, inte har ett uttalat uppdrag att motverka arbetskraftsexploatering. Vi noterar att utskottet bl.a. hänvisar till Arbetsmiljöverkets uppdrag inom ramen för regeringens arbetsmiljöstrategi, men vi anser inte att detta är tillräckligt. Vi anser därför att regeringen bör ge samtliga myndigheter som deltar i samarbetet mot arbetskraftsexploatering i uppdrag att motverka arbetskraftsexploatering.

Vidare framkommer det i granskningen att utländska arbetare i flera fall har betalat för att arbetsgivaren ska erbjuda dem arbete i Sverige. För att komma till rätta med detta och liknande problem anser vi att regeringen bör tillsätta en utredning som ser till att det framgår tydligt i lag att det är otillåtet att ta betalt för en anställning eller kräva tillbaka lön från en arbetstagar.

2. Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft, punkt 1 (V)

av Ciczie Weidby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:4012 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkandena 2 och 3,
avslår motion

2020/21:4020 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkandena 1–4 och
lägger skrivelse 2020/21:169 till handlingarna.

Ställningstagande

Den utbredda arbetslivskriminaliteten påverkar arbetstagar, företag och i förlängningen hela samhället. Arbetstagar utnyttjas och tvingas arbeta för låga löner och till usla villkor, vilket även pressar ned löner och villkor för övriga löntagare i utsatta branscher. Företag som följer lagar, avtal och regler konkurreras ut av oseriösa aktörer. Samhället går miste om miljardbelopp i uteblivna skatter och avgifter. Utvecklingen är systemhotande och måste stoppas. För att stoppa utvecklingen krävs kraftfulla insatser från statens sida.

En central del i detta arbete är att motverka arbetskraftsexploatering på svensk arbetsmarknad.

Riksrevisionen har en rekommendation till regeringen om att se till att lämpliga myndigheter bl.a. tar fram en process för skydd och stöd som är anpassad till offer för arbetskraftsexploatering. Jag konstaterar att utskottet sätter sin tilltro till att Jämställdhetsmyndigheten inom ramen för sitt uppdrag ska lösa den problematik som Riksrevisionen pekar på. Jag delar inte den bedömningen utan anser att regeringen måste vidta ytterligare åtgärder. Regeringen bör se till att lämpliga myndigheter tar fram en process för skydd och stöd som är anpassad till offer för arbetskraftsexploatering. Det saknas i dag och jag beklagar att utskottet inte ser detta behov.

När det gäller Riksrevisionens rekommendation om att regeringen bör utreda hur riskgrupper för arbetskraftsexploatering kan få bättre möjligheter i flera olika avseenden gör jag till skillnad mot utskottet bedömningen att det utredningsarbete som regeringen hänvisar till inte i tillräcklig utsträckning tar sikte på de problem som Riksrevisionen pekar på i sin granskning. Jag håller heller inte med om utskottets och regeringens bedömning i fråga om tillsynen över arbetsvillkor. Jag anser därför att regeringen bör utreda följande.

- Hur riskgrupper för arbetskraftsexploatering i praktiken kan få bättre möjligheter att utkräva en avtalad eller inestående lön.
- Hur krav på boendestandard och kostnad kan ställas på arbetsgivare när en anställd erbjuds boende som en del av anställningen.
- Om myndigheterna bör utöva tillsyn över arbetsvillkor för utländsk arbetskraft i branscher med ökad risk för arbetskraftsexploatering.

Som framgår av följdmotion 2020/21:4012 har Vänsterpartiet i andra sammanhang haft flera förslag om åtgärder som bidrar till att motverka arbetskraftsexploatering. Förslagen gäller hur ett rättvist system för arbetskraftsinvandring bör utformas (mot. 2020/21:431 yrkande 9), hur de lokala och regionala skyddsombuden bör stärkas (mot. 2020/21:735 yrkandena 4–6 och 12) och att Arbetsmiljöverket bör få kraftigt höjda anslag (mot. 2020/21:3193). I syfte att stärka det myndighetsgemensamma arbetet mot den systematiska kriminaliteten på arbetsplatserna föreslår Vänsterpartiet också inrättandet av ett arbetslivskriminalitetscenter (mot. 2020/21:4012 yrkande 1 och mot. 2020/21:431 yrkande 1). Eftersom dessa förslag behandlas eller har behandlats i andra sammanhang (bet. 2020/21:SfU18, bet. 2020/21:AU11 och bet. 2020/21:AU2) saknar jag möjlighet att här reservera mig till förmån för dem. Jag hänvisar i stället till Vänsterpartiets ställningstaganden i nämnda betänkanden.

Särskilt yttrande

Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft, punkt 1 (C)

Alireza Akhondi (C) anför:

I kommittémotion 2020/21:2957 (C) yrkande 13 föreslås det att regeringen ska se över möjligheten att ge Arbetsmiljöverket ett brottsutredande uppdrag. Eftersom detta yrkande behandlas i betänkande 2020/21:AU11 saknar jag möjlighet att här reservera mig till förmån för det. Jag hänvisar i stället till Centerpartiets ställningstagande i nämnda betänkande.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2020/21:169 Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft.

Följdmotionerna

2020/21:4012 av Ali Esbati m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att lämpliga myndigheter tar fram en process för skydd och stöd som är anpassad till offer för arbetskraftsexploatering och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur riskgrupper för arbetskraftsexploatering i praktiken kan få bättre möjligheter att utkräva en avtalad eller innestående lön, hur krav på boendestandard och kostnad kan ställas på arbetsgivare när en anställd erbjuds boende som en del av anställningen samt om myndigheterna bör utöva tillsyn över arbetsvillkor för utländsk arbetskraft i branscher med ökad risk för arbetskraftsexploatering, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:4020 av Magnus Persson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utse en myndighet som har en samordnande roll i arbetet mot arbetskraftsexploatering och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör ge en av samverkansmyndigheterna i uppdrag att kartlägga arbetskraftsexploaterings omfattning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska tillsätta en utredning som ser till att det framgår tydligt i lag att det är otillåtet att ta betalt för en anställning eller kräva tillbaka lön från en arbetstagare och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ge samtliga myndigheter som deltar i samarbetet mot arbetskraftsexploatering i uppdrag att motverka arbetskraftsexploatering och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sekretessbrytande regler mellan myndigheter när det gäller arbetslivskriminalitet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:4023 av Mats Green m.fl. (M, KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen senast den 1 april 2022 bör återkomma med förslag på hur sekretessreglerna kan förändras för att motverka exploatering av arbetskraft och förbättra möjligheten till myndighetssamverkan i dessa frågor och tillkännager detta för regeringen.